

§ 5**Ärenden till socialnämndens sammanträde den 20 september 2016**

1. Socialnämndens föredragningslista.

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av denna.

2. Ärende 5

Hur står det till med den personliga integriteten?
(SOU 2016:41)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-406/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet ser en rad viktiga frågeställningar i detta. Utredaren konstaterar att socialtjänsten (och andra kommunala aktörer inom stöd och service) hanterar uppgifter som är av mycket känslig karaktär för de enskilda. Man bedömer att det föreligger allvarlig risk för att uppgifter kan ”läcka ut”, beträffande den enskildes personliga förhållanden, hälsa med mera.

De nya arbetssätt och fördelning av uppgifter mellan olika aktörer och beslutsnivåer som tillkommit på senare år, förstärker problemet ytterligare. Känsliga uppgifter hanteras och utbyts mellan olika enheter inom en och samma myndighet, t ex kommunen (”horisontellt”) men även mellan huvudmän på olika nivåer, såsom landsting/regioner och kommuner och exempelvis försäkringskassan (”vertikalt”). Såväl offentliga som enskilda utförare av olika tjänster är delaktiga i besluts- och verkställande inom vård, stöd och service. Samtidigt begränsas genom ny tillkommen lagstiftning den enskildes möjlighet att spärra och begränsa hantering av känsliga uppgifter.

Vidare har olika huvudmän idag olika system för lagring och hantering av uppgifter. Detta innebär att man ibland måste gå ”omvägar” för att kunna utbyta information som behövs för att verksamheten skall kunna fullföljas. Det

kan då uppstå såväl glapp (uppgifter faller bort) som läckage under olika moment.

Det har även tillkommit nya regler som är tvingande vad gäller informationsutbyte. Samordnad individuell plan (SIP) är ett konkret exempel. En samordnad och individuellt anpassad plan är givetvis viktigt för att säkra kvaliteten och tillvarata den enskildes personliga förutsättningar och eventuella önskemål/synpunkter. Det får dock aldrig ske på ett sådant sätt att känsliga uppgifter riskerar att ”snurra runt i systemet” och/eller hanteras ovarsamt vid överföring mellan enheter och individer under hanteringen.

Rådet ser mycket allvarig på detta. Personer med funktionsnedsättning behöver ofta tjänster från olika huvudmän och utförare. Man har ofta en komplex problematik avseende funktionsnedsättningen i sig, men även primär eller sekundär ohälsa samt sociala och ekonomiska problem som direkt eller indirekt kan kopplas till funktionsnedsättningen.

Rådet önskar en djupare analys av risker och konsekvenser för den enskilde. Det behövs också en starkare lagstiftning som bättre tillvaratar den enskildes integritet och rätt att efter eget bedömning begränsa användning och spridning av personliga uppgifter.

3. Ärende 6
Arbetsklausuler och sociala hänsyn i offentlig upphandling (SOU 2016:15)
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-416/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet instämmer med förvaltningens svar.

4. Ärende 7

Insatser för att underlätta övergången mellan för- och grundskola, motion (2016:35)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-261/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

5. Ärende 8

Våld mot äldre kvinnor, motion (2016:51)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-290/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Motionären lyfter fram en angelägen och ofta bortglömt grupp, äldre (främst kvinnor) som utsätts för våld, hot om våld eller övergrepp på olika sätt.

Äldre är en grupp som lätt faller bort när man lyfter fram olika sociala problem. Våld mot äldre har sannolikt ett stort mörkertal, större än för övriga grupper. De är av olika skäl mindre benägna att höja sin röst och påtala problem. Samtidigt försätts de i en extra utsatt situation på grund av de begränsningar som det naturliga åldrandet innebär. Åtskilliga äldre lever dessutom ensamma, utan daglig kontakt med anhöriga eller närstående.

Risk för våld, övergrepp eller hot kan ske genom närstående eller mer eller mindre bekanta personer. Men det förekommer även övergrepp från exempelvis vård- och omsorgspersonal. Här är offret i en beroendeställning, som gör det än svårare att påtala problemet och/eller göra anmälan.

Personer med funktionsnedsättning upplever större otrygghet och löper de facto högre risk än andra att utsättas för övergrepp. Detta gör att äldre personer är en synnerligen känslig grupp. Ålder, värderingar (rädsla att anmäla), naturlig ålderssvaghet samt sjukdom/funktionshinder

leder sammantaget till att denna grupp befinner sig i en extremt utsatt och riskabel situation.

Rådet ser mycket positivt på att staden avser höja kompetensen på området samt att motverka våld och övergrepp mot äldre.

6. Ärende 9

Samverkan mellan länets kommuner och lärosäten med vårdutbildningar på högskolenivå

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-378/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet ser mycket positivt på förslaget. Det behövs ökad samverkan mellan olika huvudmän vad avser vård, stöd och service.

Allt fler uppgifter förs över t ex från landsting till kommunerna. Då måste kompetens säkras så att den huvudman som tar över respektive uppgift också har de kvalifikationer som krävs för att på ett tillfredsställande sätt fullgöra den nya tjänsten.

7. Ärende 10

Att göra Stockholm stad till pilotkommun för införandet av treterminssystem, motion (2016:38)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-260/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

8. Ärende 11

Ett starkt straffrättsligt skydd mot köp av sexuell tjänst och utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling mm (SOU 2016:42)

Svar på remiss från kommunstyrelsen

Dnr 1.7.1-400/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet vill betona vikten av att barn och unga med funktionsnedsättning särskilt beaktas. Det gäller både synliga och osynliga funktionsnedsättningar, t ex kognitiva svårigheter eller begränsad fysiskt rörelseförmåga.

9. Ärende 12

Stockholms stads utträde ur den internationella organisationen ECAD
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-404/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

10. Ärende 13

Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-368/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Staden ska ta fram en strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad. Strategin syftar till att stimulera, vägleda och samordna insatser för att genom digitalisering bidra till målet ”Stockholm som världens smartaste stad”. Tjänsterna ska utformas så att alla stadens invånare kan dra nytta av dem, oavsett så kallad digital mognad. Vidare sägs att allt som genomförs i den smarta staden ska utgå ifrån målgruppernas behov och att samverkan med bland annat invånarna är av högsta vikt för att skapa den smarta staden för alla som bor, vistas eller verkar här.

Från funktionshinderrörelsens sida vill rådet understryka att målgruppen är mycket heterogen och behoven, liksom möjligheterna att använda de möjligheter digitaliseringen ger, är mycket olika. Den så kallade digitala mognaden är förmodligen generellt sett lägre hos vissa grupper

funktionshindrade, medan den mycket väl kan vara högre än genomsnittet i andra i grupper.

Oavsett detta har den enskildes möjlighet att kunna tillgodogöra sig de digitala tjänsterna - såväl tekniskt som intellektuellt - en avgörande betydelse. Under uppbyggnaden av den smarta staden måste hela tiden hänsyn till detta finnas med.

Det är därför med oro rådet konstaterar att ord som "funktionshinder" eller "funktionell" inte nämns i remissen eller dess fyra bilagor. Däremot nämns "smart" 281 gånger och strategi 163 gånger. För rådets del i sammanhanget viktiga kriterier som "tillgänglig" eller "anpassad" nämns endast 33 respektive 12 gånger, men då inte med tanke på funktionshinder.

Digitaliseringen har många fördelar och rådet välkomnar utvecklingen men ser även vissa risker. Som exempel kan nämnas ökad svårighet till personlig kontakt, vilket är helt avgörande för många, eller svårigheter att kunna använda tekniken, eller delar av denna, på grund av fysiska eller psykiska funktionshinder.

I ärendet talas om ett smart Stockholm. Redan i nuläget är detta ett alltför snävt geografiskt perspektiv vad gäller kommunikation och infrastruktur. Till exempel krävs för allmänna kommunikationer, färdtjänst och sjukvård ett utvecklat samarbete mellan flera kommuner och landsting. Av samma anledning ser rådet det som angeläget att det vidare utvecklingsarbetet sker i samarbete med utredningen om en regional utvecklings- och tillväxtplan, RUFS 2050.

Med hänvisning till ovan ser rådet det som angeläget att kriterier som funktionshinder och tillgänglighet finns med som viktiga kriterier i det fortsatta utvecklingsarbetet kring "Stockholm som en smart och uppkopplad stad". Självklart är vi från funktionshinderrörelsen både villiga och angelägna om att delta i detta arbete.

Vidare vill rådet peka på vikten av ett samarbete med utredningen om en regional utvecklings- och tillväxtplan, RUFS 2050.

11. Ärende 14

Strategi och riktlinjer för hantering av fordon för
kommunkoncernen Stockholms stad
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-390/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av
ärendet.

Rådets uttalande

Det är angeläget att onödig användning av motorfordon
begränsas. Det gäller av miljöskäl men även t ex för att
säkra framkomligheten för personer med nedsatt
rörelseförmåga och/eller behov av individanpassat fordon
eller av färdtjänst.

Idag tillverkas inte miljöklassade fordon inom samtliga
fordonsklasser. Staden bör på olika sätt verka för att säkra
upp tillgången på miljövänliga fordon för samtliga
stadens tjänster exempelvis genom att verka för
internationella standardiseringar. Stockholms stad är en
stor aktör som borde ha goda förutsättningar att påverka
dem som idag tillverkar fordon för olika syften.

12. Ärende 15

Strategi för Fossilbränslefritt Stockholm 2040
Svar på remiss från kommunstyrelsen
Dnr 1.7.1-329/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av
ärendet.

13. Ärende 17

Barn till föräldrar i missbruk. Socialtjänstinspektörernas
kvalitetsgranskning
Dnr 3.4.1-63/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av
ärendet.

Rådets uttalande

Rådet ser positivt på att denna viktiga fråga särskilt
uppmärksammas. Barn är i allmänhet en känslig grupp på
grund av sin beroendeställning mot föräldrar,
vårdnadshavare med flera. Föräldrars missbruk utsätter

barn för multipla risker. Det handlar om social och ekonomisk misär liksom om risk för våld eller övergrepp. De finns även risk för att missbruksbeteendet förs över till barnet – ”barn gör inte som föräldrarna säger de gör som föräldrarna gör”.

Ur ett funktionshinderspersion finns dessutom särskilda frågeställningar som rådet vill lyfta fram: Barn med en medfödd funktionsnedsättning är extra utsatta för övergrepp, våld eller hot om våld, på samma sätt och kanske i ännu högre grad än vuxna i samma situation.

Vidare kan föräldrars missbruk leda till primära eller sekundära problem hos barnet. Missbruk under graviditet kan innebära att fostret inte utvecklas normalt. Bristande omvårdnad, kost med mera gör att det växande barnet får otillräckliga resurser att växa till. Dålig ekonomi, där föräldrarna prioriterar inköp till missbruket framför exempelvis mat, kan få allvarliga konsekvenser för barnet och barnets möjlighet att utvecklas fysiskt och mentalt.

De sociala och psykosociala problem som följer med föräldrarnas beroende, kan ge barnet psykiska skador av olika slag, skador som riskerar att leda till varaktig ohälsa/funktionsnedsättning.

Barn med funktionsnedsättning behöver extra hänsyn och omsorg. Föräldrar med missbruk har med all sannolikhet mycket begränsade förutsättningar att tillgodose dessa behov. Socialtjänstens insatser blir direkt avgörande för att rädda barnets framtida utveckling, kanske till och med för att säkra barnets fysiska överlevnad.

14. Tillkommande ärende - Ärende 16
Tertialrapport 2 2016 för socialnämnden
Dnr 1.3.1-812/2015

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Tertialrapporten innehåller intressant information av stort värde. Rådet har dock synpunkter på informationen om att

nämnden uppfyller sitt mål gällande bostäder, samt vissa mål är onödigt lågt satta och därför lätta att uppnå.

§ 6

Ärenden till äldrenämndens sammanträde den 20 september 2016

1. Äldrenämndens föredragningslista

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av denna.

2. Ärende 7

Tertialrapport 2 för äldrenämnden för år 2016
Dnr 122-641/2015

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet hänvisar till sitt uttalande i punkt 5.14 i protokollet.

3. Ärende 9

Svar på remiss Motion om äldreomsorg efter behov – från
Dennis Wedin (M)
Remiss från kommunstyrelsen
Dnr 150-520/2016

Det gemensamma funktionshinderrådet har tagit del av ärendet.

Rådets uttalande

Rådet anser givetvis att äldreomsorgen alltid ska utgå från den enskilde brukarens individuella behov. Rådet tar dock inte ställning till hur kommunen konkret och organisatoriskt bör arbeta för att detta ska kunna uppnås.

Att centralisera behovsbedömning kan måhända vara en modell att säkra upp kvalitet och lika bedömningar för personer med likartade behov. Men framför allt är det viktigt att man inom ramen för nuvarande arbetssätt ser till att alla former av godtycklighet och inomregionala skillnader åtgärdas. Individer med jämförbara funktionsnedsättningar, behov av äldreomsorg eller